

Kancelaria Radcy Prawnego FORTUNA

redaktor naczelny:

radca prawny Andrzej Fortuna

redakcja:

Kancelaria Radcy Prawnego FORTUNA

ul. Zawiszy Czarnego 6/1

80-433 Gdańsk

Nr wpisu do rejestru dzienników i czasopism: L.P. 1797

wydawca:

Andrzej Fortuna prowadzący

działalność gospodarczą pod nazwą

Kancelaria Radcy Prawnego FORTUNA

ul. Zawiszy Czarnego 6/1

80-433 Gdańsk

Biuletyn Grudzień 2021 r.

I. ZMIANY W REGULACJACH

POLSKI ŁĄD

Ustawa z dnia 29 października 2021 r. zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021, poz. 2105) – zwana potocznie Polskim Łądem, wprowadza szereg zmian w regulacjach podatkowych. Większość tych zmian wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2022.

Wskazana ustawa wprowadziła szereg zmian do polskiego systemu prawnego, m.in. w zakresie:

- ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych;
- ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych;
- ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług;
- ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców;
- ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa;
- ustawy z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne;
- ustawy z dnia 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych.

Ważne zmiany w zakresie ustawy PIT:

1. brak możliwości odliczenia składek zdrowotnych;
2. podwyższenie kwoty wolnej od podatku do 30.000 zł dla wszystkich podatników rozliczających według skali podatkowej, niezależnie od osiągniętych dochodów;
3. podwyższenie wysokości II progu podatkowego do kwoty 120.000 zł, powyżej którego znajdzie zastosowanie 32% stawka podatku;
4. wprowadzenie ulgi podatkowej dla tzw. klasy średniej, tj. dla osób których roczne dochody mieszczą się w przedziale od 62.412 zł do 133.692 zł;
5. zwiększenie kosztów uzyskania przychodów dla osób pełniących funkcje społeczne i obywatelskie – zastosowanie znajdzie 20% stawka odliczenia;
6. uzależnienie ryczału z tytułu używania samochodów służbowych w celach prywatnych od mocy silnika; wysokość ryczału pozostaje bez zmian;
7. zmiany w zakresie amortyzacji składników majątku wprowadzonych do działalności gospodarczej z majątku prywatnego – zmieni się sposób ustalania wartości początkowej danego składnika majątkowego. Wartość składników majątku ma być ustalana według ceny ich nabycia, ale jeśli wartość rynkowa danego składnika jest niższa niż cena zakupu – wartość początkowa zostanie określona według wartości rynkowej.
8. uznanie za przychód z działalności gospodarczej sprzedaży samochodów (i innych rzeczy ruchomych) wykupionych uprzednio z leasingu operacyjnego jeśli sprzedaż nastąpi przed upływem 6 lat od wykupu
9. otrzymanie środków pieniężnych w związku ze zmniejszeniem udziału kapitałowego w spółce osobowej będzie traktowane jako przychód z działalności gospodarczej – podlegający opodatkowaniu; Natomiast przychodem z kapitałów pieniężnych będą otrzymane przez wspólnika spółki osobowej składniki majątku z tytułu wystąpienia ze spółki, likwidacji spółki lub zmniejszenia udziału kapitałowego.
10. rozszerzenie katalogu zwolnień z PIT o: odsetki otrzymywane w związku z nieterminową wypłatą należności zwolnionych od podatku na podstawie ustawy PIT; stypendia doktorskie, przychody pracownika z tytułu nielegalnego zatrudnienia (bez potwierdzenia przez pracodawcę na piśmie rodzaju umowy i jej warunków) oraz przychody pracownika w części, w jakiej pracodawca nie ujawnił ich właściwym organom państwowym; przychody (pod pewnymi warunkami i limitami określonymi w ustawie) podatnika, który przeniósł miejsce zamieszkania na terytorium RP.
11. wprowadzenie ulgi na remont i konserwację nieruchomości zabytkowych;
12. wprowadzenie zmian w zakresie wspólnego rozliczania małżonków – prawo do wspólnego rozliczenia otrzymają również podatnicy, którzy zawarli związek

małżeński w trakcie roku podatkowego, za który składają zeznania podatkowe (pod warunkiem, że małżeństwo, jak i wspólność majątkowa małżeńska trwały do końca roku podatkowego, za który składane są zeznania) oraz podatnicy, których małżonek zmarł w roku zawarcia małżeństwa lub w następnym, zanim złożono zeznanie podatkowe za ten rok podatkowy;

13. wprowadzenie ulgi dla osób samotnie wychowujących dzieci – możliwość odliczenia 1500 zł rocznie.
14. zmiany dotyczące ulgi na dziecko w zakresie rodziców rozwiedzionych lub pozostających w separacji,
15. wprowadzenie nowych ulg w zakresie zerowego PIT dla określonych grup podatników – dotyczy rodziców lub opiekunów wychowujących co najmniej 4 dzieci oraz dotyczy seniorów;
16. zmianę właściwości urzędu skarbowego, do którego należy złożyć roczne zeznanie PIT – będzie to urząd właściwy według miejsca zamieszkania podatnika w dniu składania zeznania podatkowego.

Ważne zmiany w zakresie ustawy CIT:

1. wprowadzenie minimalnego podatku (10% podstawy opodatkowania) od przychodu dla spółek oraz grup kapitałowych, które w danym roku podatkowym poniosą stratę z innego źródła niż zyski kapitałowe, bądź których rentowność z innego źródła niż zyski kapitałowe nie przekroczy 1% ;
2. wprowadzenie nowego typu opodatkowania spółek, tzw. spółek holdingowych – możliwość zwolnienia z podatku CIT 95% kwoty dywidend otrzymywanych przez spółkę holdingową od spółek zależnych oraz pełnego zwolnienia z podatku CIT zysków ze zbycia udziałów/akcji w spółkach;
3. rozszerzenie katalogu przychodów z zysków kapitałowych – za takie przychody zostaną uznane również przychody powstałe w razie przekształcenia, połączenia lub podziału, powstałe z tytułu otrzymania składników majątku w związku z likwidacją spółki osobowej lub wystąpienia wspólnika z takiej spółki, w wyniku których Polska straci prawo do opodatkowania dochodów ze zbycia tych składników majątku;
4. zmianę w zakresie spółek jawnych, gdzie spółka nowoutworzona, powstała z przekształcenia innej spółki uzyska status podatnika podatku CIT w przypadku niezłożenia informacji o wspólnikach w ciągu 14 dni od dnia jej zarejestrowania;

5. liberalizację warunków dotyczących rozliczania przy zastosowaniu tzw. estońskiego CITu;
6. zmianę w zakresie sposobu obliczania limitu kosztów finansowania dłużnego zaliczanych do kosztów podatkowych;
7. wprowadzenie ulgi konsolidacyjnej dla przedsiębiorstw uzyskujących przychody inne niż zyski kapitałowe, które uzyskają możliwość odliczenia od podstawy opodatkowania tzw. kwalifikowanych wydatków na nabycie udziałów/akcji spółki posiadającej osobowość prawną;
8. zaliczenie do wydatków niestanowiących kosztów podatkowych tzw. ukrytych dywidend;
9. wprowadzenie szeregu ułatwień dla Podatkowych Grup Kapitałowych;
10. wprowadzenie ulgi dla podmiotów debiutujących na giełdzie.
11. wprowadzenie regulacji mających na celu zmniejszenie nielegalnego zatrudniania pracowników, bądź wypłacania pracownikom zatrudnionym legalnie części wynagrodzenia „pod stołem”;

Ważne zmiany odnoszące się zarówno do podatników PIT i CIT:

1. od 1 stycznia 2023 r. brak możliwości amortyzacji nieruchomości o charakterze mieszkalnym w działalności gospodarczej oraz objęcie ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych przychodów z tytułu najmu i dzierżawy;
2. zmiany w zakresie ksiąg podatkowych i ewidencji, które mają być przesyłane do organów podatkowych;
3. wprowadzenie ulgi dla podatników chcący wspierać naukę, edukację, sport oraz kulturę - możliwość odliczenia od podstawy opodatkowania 50 % wydatków poniesionych na ww. cele;
4. wprowadzenie ulgi na prototyp (nowy produkt, niefunkcjonujący dotychczas na rynku), ulgi na ekspansję (przedsiębiorcy rozwijający swoją działalność, którzy rozszerzają ją o nowe rynki zbytu), ulgi na robotyzację (przedsiębiorcy, którzy poniosą wydatki na robotyzację), ulgi na innowacyjnych pracowników (przedsiębiorcy prowadzący działalność badawczo-rozwojową, zatrudniający pracowników do jej wykonywania) oraz ulgi na terminal (wydatki na nabycie i obsługę terminala płatniczego);
5. wprowadzenie szeregu zmian w zakresie cen transferowych;

6. wprowadzenie zmian w zakresie restrukturyzacji poprzez określenie nowych warunków neutralności podatkowej;
7. wprowadzenie szeregu zmian dotyczących zagranicznych jednostek kontrolowanych;
8. wprowadzenie zmian dotyczących podatku u źródła.

Ważne zmiany w zakresie Ordynacji Podatkowej i ustawy o KAS:

1. wprowadzenie tzw. porozumienia inwestycyjnego, tj. umów zawieranych z ministrem finansów, zbliżonych swoim kształtem do tzw. Programu Współdziałania – przystąpienie do porozumienia zarezerwowane jest dla podmiotów lub grupy podmiotów, które planują lub rozpoczęły dopiero inwestycję na terytorium Polki, jeżeli wartość inwestycji będzie wynosić co najmniej 50 mln zł.
2. wprowadzenie nowej formy kontroli, czyli tzw. nabycia sprawdzającego – organ podatkowy uzyska możliwość faktycznego sprawdzenia, czy podmiot kontrolowany wywiązuje się z obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego poprzez dokonanie zakupu towarów lub usług. Co do zasady nabyty w ramach kontroli towar ma być zwracany kontrolowanemu, a uiszczona cena organowi kontrolującemu;
3. wprowadzenie nowej formy zabezpieczenia, tzw. tymczasowego zajęcia ruchomości – nadanie funkcjonariuszom Krajowej Administracji Skarbowej kompetencji do tymczasowego zajęcia ruchomości podmiotu kontrolowanego na poczet prowadzonej wobec takiego podmiotu egzekucji administracyjnej;
4. wprowadzenie możliwości poinformowania podatnika przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej – w wyniku podjętych działań analitycznych – o ryzyku uczestnictwa w karuzelach podatkowych;

Ważne zmiany w zakresie ustawy VAT:

1. wprowadzenie od 1 lipca 2022 r. możliwości wspólnego rozliczania VAT przez podmioty powiązane finansowo, ekonomicznie i organizacyjnie, poprzez utworzenie nowego podmiotu, jakim będzie grupa VAT;
2. wprowadzenie możliwości szybkiego (w terminie 15 dni) zwrotu VAT w przypadku podatników bezgotówkowych;

3. wprowadzenie możliwości wyboru opodatkowania VAT w odniesieniu do podatników świadczących usługi finansowe na rzecz innych podatników;
4. wyłączenie prawa do Wiążącej Informacji Stawkowej w przypadku zawarcia porozumienia inwestycyjnego.

Ważne zmiany w zakresie ustawy Prawo przedsiębiorców:

1. obniżenie limitu płatności gotówkowych pomiędzy przedsiębiorcami z 15.000 zł do 8.000 zł;
2. wprowadzenie limitu płatności gotówkowych w transakcjach z konsumentami do wysokości 20.000 zł – po przekroczeniu wskazanej kwoty, konsument będzie zobowiązany do zapłaty za pomocą przelewu;
3. nałożenie na przedsiębiorców obowiązku zapewnienia swoim klientom możliwości dokonania płatności w drodze elektronicznej (za pomocą terminala, telefonu, przelewu) – dotyczy jedynie przedsiębiorców, na których spoczywa lub ma spoczywać obowiązek instalowania kas fiskalnych.

Ważne zmiany w zakresie ryczałtu ewidencjonowanego i karty podatkowej:

1. brak możliwości wyboru opodatkowania w formie karty podatkowej – taką możliwość zachowają podmioty kontynuujące tę formę opodatkowania, którzy korzystali z niej na dzień 31 grudnia 2021 r.;
2. wprowadzenie zmian w zakresie składki zdrowotnej dla osób korzystających z ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych – takie osoby będą płacić składkę odpowiednio w wysokości 60%, 100% lub 180% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w IV kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku, w zależności od osiągniętych przychodów w danym roku. Również w przypadku tych podatników nie będzie możliwe dokonanie odliczenia składki zdrowotnej;
3. obniżenie stawek ryczałtu ewidencjonowanego w odniesieniu do podatników świadczących usługi w zakresie opieki zdrowotnej, usługi architektoniczne i inżynierskie w zakresie badań i analiz technicznych oraz specjalistycznego projektowania (z 17% do 14%), jak również zastosowanie obniżonej stawki wynoszącej

12% w odniesieniu do niektórych przychodów związanych ze świadczeniem usług w obszarze IT.

Ważne zmiany w zakresie PCC:

Nowelizacja wskazuje, że co do zasady podatkowi PCC nie będzie podlegać dostawa towarów i świadczenie usług dokonane przez członka grupy VAT na rzecz innego członka tej samej grupy, ale z wyjątkiem:

- umów sprzedaży i zamiany, których przedmiotem jest nieruchomości lub jej część, albo prawo użytkowania wieczystego, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu, prawo do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej lub prawo do miejsca postojowego w garażu wielostanowiskowym lub udział w tych prawach,
- umów sprzedaży udziałów i akcji w spółkach handlowych.

REJESTR UMÓW

W dniu 15 listopada 2021 r. opublikowano ustawę z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw. Regulacja zmienia przepisy m. in. ustawy o finansach publicznych poprzez wprowadzenie instytucji rejestru umów.

Rejestr umów będzie prowadzony przez Ministra Finansów jako system teleinformatyczny. Zgodnie z nowelizacją, od 1 lipca 2022 r. kierownicy wszystkich jednostek sektora finansów publicznych będą obowiązani wprowadzać do rejestru umów dane o umowach zawartych przez tę jednostkę.

Rejestr ma być jawny i ogólnodostępny. Za pośrednictwem wyszukiwarki, w którą rejestr zostanie wyposażony, będzie można pozyskać informacje o umowach zawartych przez daną jednostkę sektora finansów publicznych, w tym umowach zawartych z podmiotami prywatnymi.

W rejestrze umów zamieszczane będą informacje o umowach zawartych po dniu wejścia w życie ustawy, które mogłyby podlegać ujawnieniu w trybie dostępu do informacji publicznej i których wartość przekracza 500 zł. Publikowane dane będą obejmowały informacje o numerze umowy, dacie i miejscu jej zawarcia, okresie obowiązywania umowy, oznaczeniu stron i ich

przedstawicieli, przedmiocie i wartości umowy oraz o źródłach i wysokości współfinansowania przedmiotu umowy. W rejestrze umów będą również zamieszczane informacje o uzupełnieniu, zmianie, rozwiązaniu, odstąpieniu, wypowiedzeniu lub wygaśnięciu umowy. Przepisy nakazują zamieszczanie danych w rejestrze bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w terminie 14 dni od daty zawarcia umowy lub zaistnienia ww. okoliczności podlegających ujawnieniu.

Niewykonanie lub niedopuszczenie do wykonania obowiązku prowadzenia, aktualizacji, udostępnienia lub wprowadzania danych do rejestru umów, jak również podanie nieprawdziwych danych zagrożone będzie karą grzywny, ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do 2 lat.

KRAJOWY REJESTR ZADŁUŻONYCH

Z dniem 1 grudnia 2021 r. wchodzi w życie przepisy ustawy z dnia 28 maja 2021 r. o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Zadłużonych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021, poz. 1080). W związku z nowelizacją przepisów nastąpi finalne uruchomienie Krajowego Rejestru Zadłużonych.

Krajowy Rejestr Zadłużonych jest teleinformatycznym systemem prowadzonym przez Ministra Sprawiedliwości, za pośrednictwem którego każdy będzie mógł bezpłatnie uzyskać dostęp do informacji o:

- osobach fizycznych, osobach prawnych oraz innych jednostkach organizacyjnych, wobec których są lub były prowadzone postępowania restrukturyzacyjne, upadłościowe oraz postępowania w sprawach orzeczenia zakazu prowadzenia działalności gospodarczej;
- osobach fizycznych, osobach prawnych oraz innych jednostkach organizacyjnych, wobec których była prowadzona egzekucja sądowa lub administracyjna i została ona umorzona z powodu jej bezskuteczności;
- osobach fizycznych, wobec których toczy się egzekucja świadczeń alimentacyjnych lub egzekucja należności budżetu państwa powstałych z tytułu świadczeń wypłacanych z funduszu alimentacyjnego.

Nowelizacja dotyczy w szczególności możliwości zapewnienia wierzycielom bieżącego dostępu do akt postępowania restrukturyzacyjnych oraz upadłościowych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. W rejestrze publikowane będą istotne dokumenty z akt postępowania upadłościowego takie jak lista wierzytelności, plan podziału funduszu masy upadłości między wierzycieli, spis inwentarza, czy sprawozdania z działalności syndyka.

Wprowadzono zasadę, że w postępowaniu restrukturyzacyjnym pisma procesowe oraz dokumenty, z wyłączeniem pism i dokumentów zawierających informacje niejawne, wnoszą się wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe z wykorzystaniem udostępnianych w tym systemie formularzy. Pisma oraz dokumenty niewniesione w ten sposób nie będą wywoływać skutków prawnych.

Zmiany mają za zadanie usprawnić nadzór wierzycieli oraz sędziego-komisarza nad nadzorcą sądowym, zarządcą i syndykiem, przyspieszyć i usprawnić toczące się postępowania restrukturyzacyjne i upadłościowe oraz zwiększyć ich efektywność.

BUDOWA DOMU BEZ WYMOGU UZYSKANIA POZWOLENIA

Z dniem 3 stycznia 2022 r. wchodzi w życie nowelizacja przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane. Nowelizacja rozszerza katalog obiektów niewymagających uzyskania pozwolenia na budowę.

Pozwolenia na budowę nie będzie wymagać budowa wolnostojącego, nie więcej niż dwukondygnacyjnego budynku mieszkalnego jednorodzinnego o powierzchni zabudowy do 70 m², którego obszar oddziaływania mieści się w całości na działce lub działkach, na których został zaprojektowany, a budowa jest prowadzona w celu zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych inwestora. Do budowy przystąpić można po doręczeniu zgłoszenia organowi administracji architektoniczno-budowlanej.

Do zgłoszenia należy dodatkowo dołączyć oświadczenie inwestora, że zgłoszenie jest kompletne oraz przyjmuje odpowiedzialność za kierowanie budową w przypadku nieustanowienia kierownika budowy. Należy również dołączyć oświadczenie inwestora, że planowana budowa jest prowadzona w celu zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych, złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Ponadto pozwolenia na budowę, przy zachowaniu dotychczasowych warunków dotyczących rozmieszczenia budynków na działce, nie będą wymagać także wolnostojące parterowe budynki rekreacji indywidualnej rozumiane jako budynki przeznaczone do okresowego wypoczynku, jeżeli liczą one powyżej 35 m², ale nie więcej niż 70 m², przy rozpiętości elementów konstrukcyjnych do 6 m i wysięgu wsporników do 2 m. Nowelizacja wskazuje, że takie budynki będą podlegały obowiązkowi geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej.

II. Orzecznictwo

NIELIMITOWANA KARA UMOWNA TEŻ JEST WAŻNA

Uchwała Sądu Najwyższego z 9 grudnia 2021 r., sygn. III CZP 16/21

Rozstrzygając spór między przedsiębiorcami o zapłatę kary umownej za zwłokę sąd pierwszej instancji oddalił powództwo. Sąd uznał nieważność postanowienia umownego zastrzegającego karę umowną liczoną oddzielnie za każdy dzień zwłoki, ponieważ nie została określona maksymalna ilość dni lub górny limit naliczonej w ten sposób kary. Sąd wskazał, że wysokość kary umownej powinna być z góry znana, a w przypadku braku limitu dni, za które można naliczać karę lub braku określenia maksymalnej wysokości kary – kara w rzeczywistości mogłaby być naliczana w nieskończoność.

Sąd drugiej instancji rozpoznając apelację powoda nabrał wątpliwości odnośnie oceny prawnej tak skonstruowanej kary umownej, w związku z czym skierował do Sądu Najwyższego pytanie prawne.

Sąd Najwyższy nie podzielił oceny dokonanej przez sąd pierwszej instancji, bowiem podjął uchwałę, iż dopuszczalne jest zastrzeżenie kary umownej za zwłokę w wykonaniu zobowiązania w postaci określonego procentu ustalonego wynagrodzenia umownego za każdy dzień zwłoki, nawet jeżeli nie określono końcowego terminu naliczania kary umownej ani jej kwoty maksymalnej.

UDOSTĘPNIANIE INFORMACJI PUBLICZNEJ A KOSZTY DODATKOWE

Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 4 listopada 2021 r., sygn. akt III OSK 437/21

Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skierowaną do niego skargę kasacyjną starosty od wyroku stwierdzającego nieważność zarządzenia starosty w przedmiocie ustalenia kosztów związanych z udostępnieniem informacji publicznej.

Jak orzekł Naczelny Sąd Administracyjny - przepis art. 15 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej upoważnia organ zobowiązany do udostępnienia informacji publicznej do pobrania

opłaty jedynie w sytuacjach wyjątkowych, jeżeli sposób udostępnienia informacji wskazany we wniosku osoby żądającej dostępu do takiej informacji, powoduje powstanie dodatkowych kosztów. Stanowi to wyjątek od zasady bezpłatności dostępu do informacji publicznej i nie może być interpretowane rozszerzająco. Prawo do pobierania opłaty może zatem dotyczyć jedynie kosztów dodatkowych związanych z żądanym sposobem udostępnienia informacji. Co więcej, przepis ten dotyczy kosztów rzeczywistych, realnie i faktycznie poniesionych przez organ w związku z określonym sposobem udostępnienia informacji, które mogą być różne przy realizacji konkretnych wniosków o udostępnienie informacji publicznej.

Ponadto Sąd podkreślił, że przepis art. 15 ust. 1 wskazanej ustawy nie zawiera upoważnienia do tworzenia w drodze zarządzeń jakichkolwiek taryf opłat za udostępnienie informacji publicznej. Nie zawiera on też szczególnej kompetencji w tym zakresie dla organów gmin, ani też podstawy prawnej do ustalenia generalnych stawek opłat.

ZWOLNIENIA Z PODATKU VAT W PRZYPADKU NAJMU NIERUCHOMOŚCI MIESZKALNYCH

Interpretacja Ogólna Ministra Finansów z dnia 8 października 2021 r., sygn. PT1.8101.1.2021

Minister Finansów w dniu 8 października 2021 r. wydał interpretację ogólną dotyczącą stosowania zwolnień z VAT w zakresie wynajmu i dzierżawy nieruchomości na cele mieszkaniowe.

Z art. 43 ust. 1 pkt 36) ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług wynikają trzy przesłanki, których spełnienie warunkują zwolnienie z podatku VAT. Przywołany powyżej przepis wymaga, aby wynajmowana lub dzierżawiona nieruchomość miała charakter mieszkalny, ponadto najem lub dzierżawa musi odbywać się na rachunek własny oraz wyłącznie na cele mieszkaniowe lub na rzecz społecznych agencji najmu.

Minister Finansów zwrócił uwagę, że na gruncie ww. przepisu występują wątpliwości interpretacyjne odnośnie wykładni ostatniej przesłanki. W szczególności odnosi się to do oceny możliwości uzyskania zwolnienia z opodatkowania transakcji dokonywanych pomiędzy podmiotem wynajmującym nieruchomość a innym podmiotem wykonującym działalność gospodarczą, który w związku z prowadzoną działalnością zamierza udostępnić nieruchomość (wynająć lub użyzyć) osobie fizycznej na jej cele mieszkaniowe. Wobec niejednolitego stosowania przepisów przez organy podatkowe, Minister uznał za konieczne wydanie interpretacji podatkowej dotyczącej możliwości zwolnienia z podatku transakcji najmu lub dzierżawy nieruchomości na rzecz podmiotu pośredniczącego, który sam nie wykorzystuje

nieruchomości na swoje cele mieszkaniowe, ale poprzez prowadzoną działalność finalnie doprowadza do takiego sposobu wykorzystania nieruchomości.

Zdaniem Ministra Finansów trzecia z przywołanych powyżej przesłanek wyłącza możliwość zwolnienia w przypadku najmu lub dzierżawy nieruchomości z przeznaczeniem na cele inne niż mieszkaniowe, czyli m.in. na cele prowadzonej działalności gospodarczej. Minister wskazuje, że o tym, czy dana czynność dokonywana jest wyłącznie na cele mieszkaniowe lub inne, decyduje kryterium celu wykorzystania nieruchomości przez podmiot ją najmujący. Decydującym kryterium będzie zatem cel nabywcy danej usługi. Usługobiorca musi realizować swoje własne cele mieszkaniowe. Ministerstwo Finansów oparło się na orzecznictwie sądów administracyjnych, w tym na wyroku Naczelnego Sąd Administracyjny z dnia 8 maja 2018 r., sygn. akt I FSK1182/16, zgodnie z którym *„zwolnienie najmu lokali mieszkalnych ma charakter zwolnienia celowego, ukierunkowanego na ochronę, w aspekcie ekonomicznym, najemców lokali mieszkalnych faktycznie zaspokajających potrzeby mieszkaniowe poprzez tenże najem. Preferencją tą nie są natomiast objęte usługi wynajmu lokali mieszkalnych, których bezpośrednim celem nie jest zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych najemcy, lecz realizacja przez niego celów gospodarczych, w tym zarobkowych”*.

Biorąc powyższe pod uwagę należy wskazać, iż świadczenie przez czynnego podatnika VAT usługi najmu lub dzierżawy nieruchomości o charakterze mieszkalnym na rzecz podmiotu gospodarczego, niebędącego społeczną agencją najmu, który to podmiot wykorzystuje wynajmowaną nieruchomość na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej (podnajem nieruchomości innym podmiotom na cele mieszkaniowe lub nawet użyczenie nieruchomości własnym pracownikom) podlega opodatkowaniu podatkiem VAT. Zwolnienie, o którym mowa w art. 43 ust. 1 pkt 36) ustawy o VAT nie znajduje zastosowanie do takich przypadków.

ODROCZENIE TERMINU SPEŁNIENIA ŚWIADCZENIA A BIEG TERMINU PRZEDAWNIENIA

Uchwała 7 Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2021 r., sygn. akt III CZP 78/20

Prokurator Generalny skierował do Sądu Najwyższego pytanie prawne w przedmiocie tego, czy określony w art. 119 k.c. zakaz skracania lub przedłużania terminów przedawnienia przez czynność prawną, obejmuje również zakaz umawiania się przez strony w drodze czynności prawnej co do wymagalności roszczenia z terminowego zobowiązania o zapłatę, po tym jak stało się ono już wymagalne.

Zdaniem wnioskodawcy zakaz wyłącza możliwość umawiania się przez strony jedynie co do innego okresu przedawnienia niż wynika to z ustawy, nie dotyczy natomiast konkretnego terminu wymagalności roszczenia, od której zależy rozpoczęcie biegu przedawnienia.

Rozpoznając skierowany wniosek Sąd Najwyższy podjął uchwałę „Przewidziany w art. 119 KC zakaz zmiany terminu przedawnienia roszczenia przez czynność prawną nie stoi na przeszkodzie odroczeniu przez strony terminu spełnienia świadczenia, choćby roszczenie stało się już wymagalne; w takim przypadku przedawnienie biegnie na nowo z upływem odroczonego terminu”

W ocenie Sądu Najwyższego, zakaz zmiany terminu przedawnienia roszczenia nie stoi na przeszkodzie, aby po powstaniu roszczenia strony umówiły się, że odraczają terminu spełnienia świadczenia. W takim przypadku bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się dopiero wraz z upływem tego odroczonego terminu. Innymi słowy, wierzyciel może odroczyć płatność wierzytelności bez obaw, że przedawnienie będzie płynąć w czasie takiego odroczenia.

ROSZCZENIA WŁAŚCICIELA GRUNTU O NABYCIE DZIAŁKI, NA KTÓREJ WZNIESIONO BUDYNEK NIE ULEGA PRZEDAWNIENIU

Uchwała 7 Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 sierpnia 2021 r., sygn. akt III CZP 79/19

Zgodnie z treścią przepisu art. 231 § 2 k.c. - właściciel gruntu, na którym wzniesiono budynek lub inne urządzenie o wartości przenoszącej znacznie wartość zajętej na ten cel działki, może żądać, aby ten, kto wznosił budynek lub inne urządzenie, nabył od niego własność działki za odpowiednim wynagrodzeniem.

Na gruncie tego przepisu Prokurator Generalny skierował do Sądu Najwyższego pytanie prawne, czy roszczenie właściciela gruntu o nabycie jego nieruchomości przez osobę, która wzniosła na jego działce budynek lub urządzenie ulega przedawnieniu. Wniosek o podjęcie uchwały Prokurator Generalny motywował koniecznością usunięcia pojawiających się rozbieżności w wykładni przepisów. Zdaniem Prokuratora Generalnego podjęta uprzednio przez Sąd Najwyższy uchwała z dnia 16 maja 2019 r., sygn. akt III CZP 109/18 - wskazująca, że roszczenie właściciela gruntu określone w art. 231 § 2 kodeksu cywilnego nie ulega przedawnieniu – stoi w sprzeczności z treścią art. 117 § 1 kodeksu cywilnego ustanawiającego zasadę, że roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu z wyjątkiem tylko tych przypadków określonych w przepisach rangi ustawowej.

Sąd Najwyższy rozpoznał zagadnienie prawne w powiększonym 7-osobowym składzie i podjął uchwałę, iż roszczenie właściciela gruntu określone w art. 231 § 2 KC nie ulega przedawnieniu.

TRYB WZRUSZENIA DOMNIEMANIA ZGODNOŚCI WPISU W KSIĘDZE WIECZYTEJ Z RZECZYWISTYM STANEM PRAWNYM

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 8 września 2021 r., sygn. akt III CZP 28/21

Podjęta uchwała Sądu Najwyższego jest wynikiem przedstawionego przez Sąd Apelacyjny w Warszawie zapytania prawnego w przedmiocie tego, czy domniemanie zgodności wpisu księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym może być obalone wyłącznie w procesie o uzgodnienie treści księgi wieczystej, czy również w każdym innym postępowaniu, jako przesłanka rozstrzygnięcia.

Sprawa rozpoznawana przez Sąd Apelacyjny dotyczyła roszczenia o zapłatę, w trakcie którego powstał spór o zgodność z rzeczywistym stanem prawnym wpisów w księdze wieczystej dotyczących hipoteki. Sąd Apelacyjny powołał się na istnienie rozbieżności pojawiających się w orzecznictwie Sądu Najwyższego, co do sposobów zwalczania przez dłużnika rzeczowego wpisu hipoteki umownej zabezpieczającej wierzytelność na nieruchomości stanowiącej własność takiej osoby.

Zgodnie z treścią podjętej przez Sąd Najwyższy uchwały, domniemanie zgodności wpisu w księdze wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym, dotyczące wpisu hipoteki, może zostać obalone - jako przesłanka rozstrzygnięcia - również w innej sprawie cywilnej niż sprawa o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym.

PRAWOMOCNE POSTANOWIENIE O OGŁOSZENIU UPADŁOŚCI A PRZYSĄDZENIE WŁASNOŚCI NIERUCHOMOŚCI NABYTEJ W DRODZE LICYTACJI

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 2021 r., sygn. akt III CZP 77/20

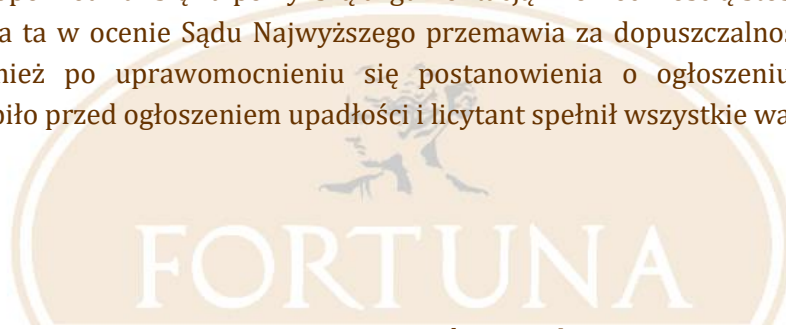
Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w uchwale z dnia 18 listopada 2021 r., uprawomocnienie się postanowienia o ogłoszeniu upadłości dłużnika nie stanowi przeszkody do przysądzenia własności nieruchomości na rzecz nabywcy licytacyjnego, któremu prawomocnie udzielono przybicia przed ogłoszeniem upadłości dłużnika i który wykonał warunki licytacyjne.

Potrzeba podjęcia uchwały uzasadniona została przez wnioskodawcę wątpliwościami zrodzonymi na tle przepisu art. 146 ustawy Prawo upadłościowe. Zgodnie z tym przepisem postępowanie egzekucyjne skierowane do majątku wchodzącego w skład masy upadłości, wszczęte przed dniem ogłoszenia upadłości, ulega zawieszeniu z mocy prawa z dniem

ogłoszenia upadłości. Postępowanie to umarza się z mocy prawa po uprawomocnieniu się postanowienia o ogłoszeniu upadłości. Zawieszenie postępowania egzekucyjnego nie stoi na przeszkodzie przysądzeniu własności nieruchomości, jeżeli przybicia prawomocnie udzielono przed ogłoszeniem upadłości, a nabywca egzekucyjny wpłaci w terminie cenę nabycia.

Wnioskodawca wskazywał, że literalna wykładnia ww. przepisu prowadziłaby do wniosku, że przysądzenie własności możliwe jest tylko przed uprawomocnieniem się postanowienia o ogłoszeniu upadłości, bowiem tylko wówczas postępowanie egzekucyjne jest w fazie zawieszenia, a po uprawomocnieniu postanowienia o ogłoszeniu upadłości postępowanie egzekucyjne z mocy prawa ulega umorzeniu. Jednakże w ocenie Wnioskodawcy uniemożliwienie przysądzenia własności po prawomocnym ogłoszeniu upadłości, w sytuacji gdy warunki przybicia zostały już wcześniej spełnione, byłoby zbyt krzywdzące dla nabywcy, bowiem data wydania postanowienia przysądzającego własność w dużej mierze jest zależna od terminu podjęcia czynności przez organ egzekucyjny.

Sąd Najwyższy opowiedział się za powyższą argumentacją i koniecznością stosowania wykładni celowościowej, a ta w ocenie Sądu Najwyższego przemawia za dopuszczalnością przysądzenia własności również po uprawomocnieniu się postanowienia o ogłoszeniu upadłości, jeśli przybicie nastąpiło przed ogłoszeniem upadłości i licytant spełnił wszystkie warunki przybicia.

DECYZJA O WARUNKACH ZABUDOWY A WEJŚCIE W ŻYCIE PLANU MIEJSCOWEGO

Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 10 listopada 2021 r., sygn. akt II OSK 3401/18

Rozpoznawana przez Naczelną Sąd Administracyjny sprawa dotyczyła uchylecia decyzji o warunkach zabudowy i umorzenia postępowania w związku z wydaniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Skarżący kwestionował prawidłowość działania organów administracyjnych oraz sądu pierwszej instancji, zarzucając m. in. iż gdyby nie prowadziły postępowania przewlekłe i szybciej wydały decyzję o warunkach zabudowy, to mógłby wystąpić o udzielenie pozwolenia na budowę zanim została podjęta uchwała wprowadzająca plan miejscowy obejmujący obszar nieruchomości skarżącego.

Istota zarzutów kasacyjnych sprowadzała się do tego, czy uzyskanie decyzji o warunkach zabudowy przed uchwaleniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pozwoliłoby skarżącemu na zrealizowanie inwestycji objętej wnioskowaną decyzją o warunkach zabudowy.

Naczelny Sąd Administracyjny oddalił wniesioną skargę. Orzekł, że w sytuacji gdy w toku postępowania administracyjnego wydano nieostateczną decyzję o warunkach zabudowy, a następnie uchwalono plan miejscowy, za prawidłowe uznać należy działanie organu odwoławczego polegające na uchyleniu decyzji i umorzeniu postępowania administracyjnego. Jeżeli plan miejscowy obowiązuje, to decyzja o warunkach zabudowy nie może być podstawą decyzji o pozwoleniu na budowę, niezależnie od tego, czy stwierdzono jej wygaśnięcie. Wynika to z przepisów prawa materialnego określających prymat prawa miejscowego nad decyzją w przedmiocie warunków zabudowy. Sąd podkreślił również, że w sytuacji, gdy przesłanka warunkująca stwierdzenie wygaśnięcia decyzji o warunkach zabudowy ujawni się w toku postępowania odwoławczego, to nie wszczyna się odrębnego postępowania w sprawie stwierdzenia wygaśnięcia decyzji, tylko w toku obecnego postępowania organ odwoławczy uchyla decyzję i umarza postępowanie.

W ocenie Sądu nie zasługiwał na uwzględnienie zarzut skarżącego dotyczący przewlekłego prowadzenia postępowania. Sąd wskazał, że pozostaje to bez znaczenia dla sprawy, ponieważ nawet gdyby decyzja o warunkach zabudowy zapadła wcześniej, to nie jest to równoznaczne z tym, że przed uchwaleniem planu miejscowego zapadłaby ostateczna decyzja o pozwoleniu na budowę.

III. Warto pamiętać

SYSTEM INFORMACJI CELNO-SKARBOWEJ EUREKA

Ministerstwo Finansów za pośrednictwem strony internetowej podatki.gov.pl uruchomiło wyszukiwarkę EUREKA. Za pomocą wskazanej wyszukiwarki, użytkownik będzie mógł znaleźć m.in. informacje dotyczące interpretacji ogólnych i indywidualnych, broszur informacyjnych oraz wiążących informacji akcyzowych i stawkowych.

System EUREKA umożliwia wyszukiwanie wskazanych informacji bez potrzeby logowania się. Informacje można wyszukać na podstawie takich kryteriów, jak: autor, tytuł, słowa lub frazy kluczowe, kategoria informacji, sygnatura, daty wydania, nomenklatura scalona CN, klasyfikacja PKWiU.

System umożliwia dokonanie oceny przydatności oraz aktualności udostępnianych informacji, w tym zgłoszenie uwag. Ponadto użytkownik może zapisać się na listę odbiorców newslettera informacji celno-skarbowych oraz wskazać interesujące go kategorie tematyczne.

PODSTAWA WYMIARU SKŁADEK NA UBEZPIECZENIA EMERYTALNE I RENTOWE W ROKU 2022 ORAZ KWOTA PROGNOZOWANEGO PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA

W dniu 18 listopada 2021 r. w Dzienniku Urzędowym Monitor Polski zamieszczone zostało obwieszczenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 4 listopada 2021 r. w sprawie kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w roku 2022 oraz przyjętej do jej ustalenia kwoty prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia (M.P.2021.1056).

Zgodnie z treścią obwieszczenia kwota ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w roku 2022 wyniesie 177.660,- zł, a przyjęta do jej ustalenia kwota prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia wyniesie 5.922,- zł.

FORTUNA
KANCELARIA RADCY PRAWNEGO

SYSTEM ZWROTU PODATKU PODRÓŻNYM - TAX FREE

Procedura TAX FREE umożliwia podróżnym, którzy nie posiadają stałego miejsca zamieszkania na terytorium Unii Europejskiej, uzyskanie zwrotu podatku VAT od towarów zakupionych na terytorium Unii i wywiezionych poza jej obszar celny. Procedura umożliwia uniknięcie podwójnego opodatkowania. Zwrot podatku przysługuje w przypadku zakupu towarów od sprzedawców, którzy są zarejestrowani jako podatnicy podatku, prowadzą ewidencję sprzedaży przy zastosowaniu kas rejestrujących, oraz zawarli umowy w sprawie zwrotu podatku przynajmniej z jednym z podmiotów uprawnionych do zwrotu.

Od 1 stycznia 2022 r. wszyscy sprzedawcy w systemie zwrotu podatku VAT podróżnym, będą mieli obowiązek wystawiania dokumentów TAX FREE w formie elektronicznej. Powyższe wymaga dokonania rejestracji na Platformie Usług Elektronicznych Skarbowo-Celnych (PUESC).

Poniżej znajduje się odnośnik do strony internetowej PUESC, gdzie opisana została krok po kroku procedura rejestracji i obsługi klientów na tej Platformie:

<https://puesc.gov.pl/web/guest/uslugi/przygotuj-firme-do-obslugi-klientow-w-procedurze-tax-free-od-2022-roku>

REJESTR WNIOSKÓW O DOSTĘP DO INFORMACJI PUBLICZNEJ

Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2176, ze zm.) określa katalog podmiotów zobowiązanych do udzielania informacji mających charakter publiczny oraz postępowanie w sprawie udostępnienia takich informacji. Podmioty zobowiązane do udostępnienia informacji publicznej (przede wszystkim władze publiczne lub inne podmioty wykonujące zadania publiczne) udzielają dostępu m. in. poprzez publikację tych treści w Biuletynie Informacji Publicznej.

Praktyką stało się także publikowanie wniosków o dostęp do informacji publicznej, które wpłynęły do danego podmiotu wraz z odpowiedziami na nie, w postaci rejestrów. Podkreślić należy, że obowiązek ich tworzenia nie wynika z obecnie obowiązujących przepisów prawa. Rejestry takie tworzone są w szczególności ze względów praktycznych, gdyż niejednokrotnie przyspieszają pracę podmiotu zobowiązanego. W przypadku wpływu wniosku tożsamego z innym wnioskiem, na który udzielono już odpowiedzi - udostępnienie informacji publicznej może polegać wyłącznie na odesłaniu do strony, na której znajduje się udzielona wcześniej odpowiedź. Publikowanie takiego rejestru może zatem ułatwić i przyspieszyć działania związane z realizacją obowiązków, jakie nakłada ustawa na podmioty zobowiązane, a dodatkowo może też ograniczyć ilość wpływających podobnych wniosków.

Rejestr wniosków o dostęp do informacji publicznej można udostępnić w Biuletynie Informacji Publicznej danego podmiotu. W praktyce wnioski opisywane są najczęściej poprzez wskazanie przedmiotu wniosku, daty jego wpływu, działu odpowiedzialnego za realizację odpowiedzi, obecnego statusu sprawy, wewnętrznie określonej kategorii oraz numeru sprawy. Zazwyczaj rejestr wyposażony jest także w wyszukiwarkę, która pozwala na sprawne odnalezienie pożądanego wniosku np. po kluczowych słowach, przedmiocie wniosku, jego numerze, czy dacie.

W związku z brakiem uregulowań prawnych dotyczących omawianych rejestrów, podmiot zobowiązany sam decyduje o kształcie takiego rejestru i sposobie publikowania w nim danych. Wskazaniem jest jednak, aby wnioski publikowane były w rejestrze niezwłocznie po wpłynięciu. Istotną kwestią jest także anonimizacja danych osobowych. Publikowanie rejestrów wniosków o dostęp do informacji ma służyć udostępnianiu informacji, więc do realizacji tego celu nie

Kancelaria Radcy Prawnego FORTUNA

potrzeba ujawniania danych osobowych wnioskodawców. W związku z brakiem przepisów stanowiących podstawę prowadzenia takiego rejestru, nie istnieją także przepisy stanowiące podstawę przetwarzania danych osobowych wnioskodawców w zakresie, w jakim te dane miałyby być ujawnione w rejestrze wniosków.

Przed opublikowaniem wniosku należy więc pamiętać o anonimizacji danych osobowych wnioskodawcy, tj. w szczególności imienia i nazwiska, adresu korespondencyjnego i adresu poczty elektronicznej, własnoręcznego podpisu wnioskodawcy (powyższe dotyczy analogicznie danych osoby działającej w imieniu wnioskodawcy). Podobnie postąpić należy publikując odpowiedź na wniosek lub decyzję o odmowie udostępnienia informacji.

